

0/38

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.
Numeros atrasats: 10 céntims

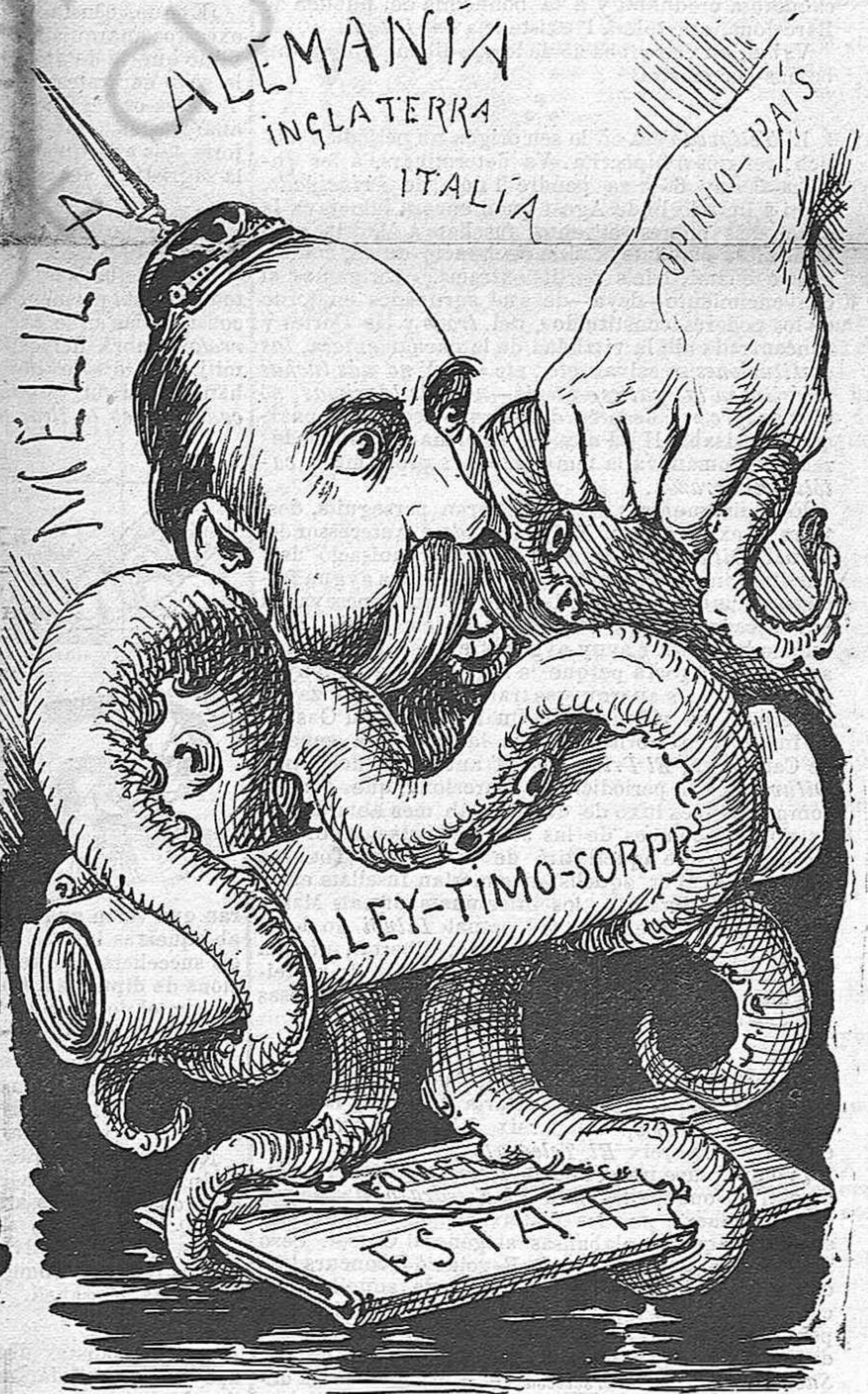
ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50. Cuba y Puerto-Rico 2.—Estranger. 2'50.

LO GOVERN D' ESPANYA

La institutris y 'l tutor ara li están explicant de quin modo té de ferho per seguir més temps cobrant.

Un ministre que's defensa agarrantse al t'ell aixís, demostra que sols treballa per la ditxa del país.

A CADA PUERCO....

No deixin de llegir l'article de *La Esquella de la Torratxa* de ahir a propòsit de *La Salvadora*. S'ocupa ab gran abundancia de datos de la manera com va ser fundat *El Telégrafo*, antecessor del *Diluví*, probant que va ser ho ab los fondos de aquella societat que tants desastres y tantas víctimas havia de produhir.... Pero ¿a qué donar un extracte que sempre seria pàlit de un article que tots vostés llegiran ab verdader interés?...

No: no es necessari extractar: val mes que 'l llegeixin íntegrament, y allà veurán també la manera com *El Telégrafo* va transformarse en *Principado* y en *Imprenta*, acabant per ser *Diluví*; sempre 'l mateix gos ab diferents collars, pero sempre 'l mateix gos de casta jesuítica.

Precisament aquests dias se m' ha presentat ocasió de fullejar detingudament la colecció completa de aquest periódich y a pesar de que tinc bona memoria y de que fa mes de 25 anys que vinch prenent part activa en lo moviment periodístich de Barcelona, no he pogut menos d' escriuirme, al toparme ab aquell conjunt d' escàndols, que tenia ja mitj olvidats.

Escriu *La Esquella* la historia interna de *La Salvadora*, en sas relacions ab *El Diluví* y 'ls seus antecessors, y resulta per cert un treball sumament edificant.... Donchs bé, 'l dia que algú 's prengui la pena de trassar l' historia pública, periodística, política de aquell periódich únich encare que ab distints títuls; lo dia que algú ressuciti tot allò que 'l públich ha anat llegint y ha anat olvidant en lo decurs del temps, no podrà menos de sorprendre é indignarse contra una farsa tan llarga, tan persistent y en tots conceptes tan asquerosa y contra un insult tan declarat a la candorosa credulitat y a la bonhomia del públich de Barcelona, que tolera l' existencia del *Diluví*.

Vajan, en comprobació de lo que dihém, uns quants botons per mostra.

El Telégrafo era en lo seu origen un periódich místich, religiós ó hipòcrita. Va determinar-se a fer política al any 66 y va pendre 'l nom de *Principado*. Sortí a llum lo 10 de Agost quan encare fumejava la sanch dels pobres sargentos fusellats a Madrid, y en la primera plana feya una declaració de fe, confesant-se enemich dels partits extrems. «Abrigamos el convencimiento—deya—de que agrupados en torno de los poderes constituidos, del trono y las Cortes y concentrada allí la vitalidad de la nación entera, las instituciones se salvan, etc., etc.»... «Y no más luchas estériles en las calles—afegia—no más lágrimas, no más sangre.» Y després de haverse declarat monàrquich de Isabel II (al any 66, en plena reacció moderada!) recomanava la templansa y 's proclamava *católico de corazón*.

Es a dir: mentres los liberals eran perseguits, deterrats, exterminats, *El Principado*, l' antecessor del actual *Diluví*, abogava per la reorganización dels partits monàrquichs y borbònichs, y tirava aygua freda sobre 'ls entusiasmes dels liberals qu' exposavan la vida a cada punt per conquistar la democracia. ¿Per qué no ha de tirar avuy aygua freda sobre 'ls deliris anarquistas? ¿Será perque 'ls liberals volian guanyar la llibertat y 'ls anarquistas treballan per enfonsarla?

Però hi ha més encare. Quan lo general Gasset, de infansta memoria, ocupava la capitanía general de Catalunya, *El Principado*, l' antecessor del actual *Diluví*, era 'l periódich de Barcelona que donava compte ab més luxu de detalls y ab més abundancia de elogis y bombos de las *soirés* y festas celebradas en los salons de aquell tirá de Catalunya. Tot aixó está imprès. Per aquells dias morian fusellats en lo glacis de la Ciudadela, los infortunats oficials Mas y Ventura. Y l' antecessor del actual *Diluví* no dedicava a aquells pobres mártirs de la llibertat, ni una sola ratlla de condol, y en cambi, per aquells mateixos dias omplia planas ab las empalagosas revistas de las *soirés* de la capitanía general.

Esclatá al últim la revolució de Setembre, y al mateix dia de aquella gran victoria nacional, lo 30 de Setembre de 1868, desapareix *El Principado* de la escena y reapareix *El Telégrafo*.

¿Volen veure un periódich desafortadament revolucionari? Donchs llegeixin *El Telégrafo* de acuell temps, redactat per las mateixas plomas que l' any anterior cantavan alabansas al general Gasset. Però no 's figurin que portés a la Revolució 'l concurs leal de un entusiasme nascut al calor de aquellas circumstancias. No. Si 's fingia revolucionari, era sols per seguir la corrent, y ho feya ademés ab l' objecte de destruhir l' obra de la Revolució. Per aixó, com el *Sacristan* de *La Marsellesa*, exagerava la nota demagógica, y, aprofitat deixeble de Loyola, 's dedicava

a desconceptuar als homes de la Revolució; a alentar totas las tendencias bullangueras é insensatas; a divorciar las situacions revolucionarias de l' opinió pública; a sembrar entre 'ls que havían de portar lo barco a port, la sisanya y la discordia.

No van fer res més que aixó *El Telégrafo* y 'l seu successor *La Imprenta*. Trball burdo de jesuític, contra la Revolució; treball burdo de jesuític contra la República, y en especial contra els elements sensats que ab tant desinterés treballavan per salvar aquell últim baluart de la Revolució espanyola.

Y aquesta conducta descastada s' havia de reproduhir, com era consegüent y ab tota fidelitat, en *El Diluví*, desde 'l dia en que per causas especials comensés a brillar sobre 'l pais una débil vesllum de llibertat. ¿Qué ha fet l' actual *Diluví*, sino alentar totas las tendencias pesimistas? ¿Qu' está fent sino tirar a codillo totas las reivindicacions republicanas? ¿A qui ataca ab més furia, en aquests moments, sino als homes que poden portar la República a Espanya y als que a Fransa la sostenen? ¿Se lliuran, acás, de las sevas inyectivas, ni Carnot, mort a mans de un miserable assessí, ni Casimir-Perier, elegit president de la República per la voluntat nacional, legitimament representada en las cámaras francesas?

No: ningú que pugua salvar la llibertat y afiansar lo progrés pacífich y garantir l' ordre públich, fill de l' armonia social, ningú que consagri la vida y l' inteligencia a tan útils y patriótics fins, troba en lo *Diluví* més que insults y desprecis. En cambi, veu las tenebras de la bojeria anarquista, y s' hi llenca adelarar. Per ell, l' abominable crim del Liceo, es encare *la catástrofe* del Liceo; no l' obra de un delinqüent, sino un fenómeno natural com una inundació, com un terremoto. Ell qu' es capás d' escriure si convé una plana de protestas contra 'l municipal ó 'l burot, qu' en lo calor de una disputa digni una paraula més enllá de l' altra, no té un mot de censura, ni contra l' autor del crim monstruós del Liceo, ni contra l' assessí del President de la República francesa.

¿E: que, constant ab sos antecedents, espera dels excessos anarquistas la destrucció de la llibertat, ó es fill lo que fa de una propensió especial invencible de la seva naturalesa? Es precis no perdre de vista que 'l successor legítim y directe del *Telégrafo* té ab los anarquistas notables punts de semblansa. Com la majoria dels anarquistas de acció, *El Diluví* va néixe a la sagristia y acaba tirant bombas periclisticas.

Diumenje deya 'l *Diluví*:—«¿Qué poco cuesta albardar al público!»

Creym que 'l públich de Barcelona, enterantse de tots aquests pormenors y sobre tot de las revelacions consignadas en lo articles de *La Esquella de la Torratxa* sabrá demostrarli que s' equivoca de mitj a mitj: que tots los abusos, tots, fins los periodístichs, han de tenir un terme, y que com diu lo refrán: «A cada puerco le llega su San Martín».

P. K.

acostan las elecciones de Diputados provinciales ¿y qué fan els partits republicans?

Lo de sempre: desconcert, desarmonia, falta de organizació. Una manifestació mes de aqueixa lley fatal que 'ns encadena, condemnantnos a la impotencia.

Surten los federales, y declaran que volen anar sols per contarse. Molt temo que ab aqueixas infulas de voler apareixer com els mes, els succeheixi lo que va passarlos en las últimas elecciones de diputats a Cortes de un districte tan republica com el de Sabadell.

També allà van voler anar sols y van perdre.

Las demás fracciones no fan tampoch massa bona lletra, observantse en totas ellas una gran falta de activitat, d' iniciativa y d' energia.

No sembla sino que no vulguin pendres la molestia de iniciar un verdader moviment de concentració, cada dia mes necessari.

—Que cada hu s' arregli com vulgui—diuen las corporacions directivas. Y aquesta es la manera de que 'ls próxims comicis, mes que un acte electoral signin un desgabell.

Los possibilistas diuen:—Nosaltres, ans que tot, apoyarem candidats nostres allà ahont se 'n presentin; darém nostres votos als republicans ab preferen-

cia als monàrquichs, y allà ahont no 's presentin republicans els darém als liberals ab preferencia als conservadors.

Aixó últim no passa: es una reminiscencia castelana que ja está fora de circulació.

Vels'hi aquí la situació dels partits republicans en vigílias de las próximas elecciones. ¿Volen res mes deplorable?

Y mentres tant els gobernadors convertits en directores del tinglado electoral, reduheixen ajuntaments, amenassan als que no 's prestan a ser reduhits, fabrican els seus encasillats, asseguran als seus amichs l' acta, que obtindrán a tota costa, y preparan una nova proba de que aquest sufragi universal, qual legitimitat hauríam de defensar tots los demócratas fins ab la sanch de las nostras venas en cas necessari, va a convertirse una vegada mes en la *gran trampa universal*.

Hi ha que desenganyarse: pel camí qu' hem emprés no 's va en lloch.

Los que parlan sempre de revolució, ni la fan ni la preparan. Aquesta paraula en los seus llabis ha passat a ser un lloch comú, un tòpich, que té fa temps molt tranquils als enemichs de la causa republicana.

Y 'ls que abogan—a falta d' altres—pels procediments legals, no se saben entendre per fer cara als enemichs y corruptors de las instituciones democráticas.

Aquesta es la veritat, per trist que siga tenir que confessarla, y 'ls prohoms que tan apegats se mostran a las rancias preocupacions de son estéril caudillatje, ja seria hora de que comensessin a preocuparse de que úniquement ab un sol programa, ab una sola aspiració y ab un sol ideal las soluciones del numerós partit republica, cada dia mes lógicas, podrán tenir una práctica solució en bé de la patria espanyola.

Si no 's pren una resolució enérgica, durant molt temps els partits monàrquichs podrán ben riures de nosaltres, de las nostras torpezas y de las nostras miserias.

Se parla de la suspensió del ajuntament republica de Vilanova.

Se parla també de la suspensió del ajuntament republica de Sabadell.

No en vá s' acostan las elecciones de diputats provinciales, y 'l govern per reforzarse, 's disposa a devorar ajuntaments enemichs.

Crech que si 'ls republicans 'ns sabiam entendre, aquest afany de menjarse corporacions republicanas, li causaria una indigestió, que no se 'n aixecaria may mes.

La lley de repressió contra 'ls anarquistas ha sigut aprobada a las Cámaras francesas per un gran número de votos republicans. Es una lley de defensa social, y tot lo pais l' ha rebuda ab agrado com una necesidad verdadera.

Sols los amichs encuberts dels anarquistas l' atacan: sols los reaccionaris que tot ho esperan dels excessos, la censuran.

Ara 'l govern de la República está armat per impedir las extralimitacions horribles de una secta antiliberal, anti-civilisadora y sobre tot inhumanitaria. Y en aquest concepte creym que farà bon us de un' arma tan poderosa.

D' altra manera la majoria del pais que avuy ab tanta confiansa l' apoya li giraria las espatllas.

En las Repúblicas, com la de Fransa, los governs manan úniquement, mentres saben interpretar las aspiracions del poble.

En aixó 's diferencian dels governs monàrquichs, que del abús neixen, per l' abús viuen, y may, pero may, víctimas dels seus propis abusos, sucumbeixen.

Una companyia inglesa projecta pendre pel seu compte l' explotació del joch en las primeras capitales d' Espanya.

Y, per cert, que segons s' assegura, la indicada companyia conta ab molts valiosos apoyos.

Si es aixis, la cosa es feta, y al costat de l' arrendataria del tabaco, dels mistos y del timbre, tindrem l' arrendataria de la ruleta, del bacarrat y hasta del burro.

En materia de arrendament de joch, l' únich que ab gust arrendaria als inglesos, sería 'l joch dels partits monàrquichs.

Que sobre ser lo joch més fastigós é insoportable, amenassa produhir la ruina total d' Espanya.

A pesar de las disposiciones de la Direcció de Instrucció Pública, prohibint que 'ls noys dels estudis fassan els soldats a San Sebastián, s' está organisant un batalló de 450 xavalets, al objecte de jugá a fer l' exercici, per distreure a las instituciones.

Una pregunta: ¿Qu' es lo que resulta més conve-

...

ment y oportú: ensenyar als noys la instrucció militar, ó l' respecte a las lleys del país y á las disposicions de las autoritats?

CARTAS DE FORA.—Sant Antoni de Vilamajor.—L' alcalde ha publicat un bando ordenant a tots els vehins que a las deu del vespre tanquin las portas, y que després de dita hora ningú vagi pel carrer, baix pena de multa y arrest. Aixis se porta l' autoritat municipal de aquest poble, digna del temps de n' Calomarde.—Aném ara a l' autoritat de la sotana, y veurán que per aquest costat estem un xich mes divertits.—Diumenje passat al dir missa, va descuidarse de alsá l' calzer.—No poden figurarse la gresca que s' va armar entre ls católichs.—Un altre epissodi: Mentres deya missa, un gos lladrava a la plassa davant de l' iglesia, y ell deixant estar la feyna y girantse va dir cridant:—Si no feu callar aquest gos, apago ls ciris y plego.—Figúrinse quina riallada no va esclatar. Per cert que un feligrés, qu' es per cert un dels grans amichs d' ell va contestar:—Fásil callar vosté.

* * * Sant Cugat del Vallés.—A quin estat de opressió hem arribat! Funciona aquí una fábrica de cotons, y l' encarregat d' ella conegut per senyor Joan del Vapor, exigí dels treballadors (en sa majoria donas) que pleguessin una hora avants del treball, puig volia que cada nit anessin a sentir la paraula de un predicador. Es inútil dir que als pobres obrers, víctimas de aquesta pressió, no se ls doná un céntim mes, ni per la obediencia, ni pel temps que perderen. Aquestas mermas de jornal ja las liquidarán al cel.—Després de las prédicas vingueren las confessions y comunions, y l' manar a las solteras que anessin a las Monjas cada diumenje, y que s' fiquessin al Apostolat, baix pena de ser expulsada del treball la que no obeheixi. Diguin si aixó no es abusar del trist estat del treballador, situarlo per fam, humillarlo, y violentar la seva conciencia.—Ara veurán las classes obreras lo necessaria qu' es la llibertat politica: ara comprendrán l' urgencia de prestar lo seu concurs als partits republicans.—Totas las reaccions comencen pel costat religiós. Després de l' embrutiment de la conciencia, ve l' explotació despiadada. S' encadena l' ánima y s' exprem lo suor de las víctimas resignadas. Ja cap falta fa que tornin els frares, tota vegada que ls abusos que aquests exercian, s' exercien avuy descaradament desde certas fábricas. Reflexionin los obrers, y obrin en conseqüencia.—Sols la llibertat politica pot rompre aquest terrible dilema en que se ls vol tancar: ó la hipocresia humillat é indigna ó la fam.—Sols la llibertat republicana pot acabar ab tan odiosos y repugnants abusos.

* * * San Salvador de Toló.—En aquest poble de uns 80 vehins s' ha concertat un matrimoni lo mes original del mon. Lo nuvi es un jovenet de 81 anys anomenat lo Dr. Benavent de Trempe; la donzellea coneguda per la Notaria de Merca, n' conta 75, y á major abundament se veuen acompanyats pels joves de aquest poble. D. Joseph Torra, de 83 anys; D. Carlos Rauli, també de 83; D. Joseph Isanta, de altres tants, D. Pere y D. Joseph Bober, de 82 per barba y l' violinista D. Pere Rauli y Ribó que n' té 81. Total vuit personas que suman la friolera de 650 anys. Per las bodas se preparan grans festes, si es que l' ensotanet no s' oposa al casament, dihent, com diuhén que din, que no ls vol ajuntar, perque encare s' han de fé ls funerals del primer marit que tingué la Notaria, que fá 58 anys qu' es mort. L' altre dia l' mateix home negre no vá permetre que signés padrina de un noy del mestre d' estudi, una digna senyoreta vinguda expresament de Madrid a tal objecte, alegant que no sabia si havia confessat y combregat. Y ab totas aquestas rahons, la criatura del mestre permanceix encare sense remullar. Pero ¿qui es capás de desentranyar los secrets desingis de la Providencia? Potser gracias a la tossuderia del home negre, la criatura s' estalvia un reuma al clatell. ¡Qui sab!

LO PAGÉS Y 'L FRARE

—Pare Ramón, no puch més. Hi acabat la resistencia, la voluntat, la paciencia, la salut... y hasta ls dinés. —¡Maló! Lo darrer que has dit es molt sério, la vritat. Còntam ab sinceritat los motius del teu neguit. —Ja veurá. Fa un gratat d' anys que tot me va malament y m' trobo continuament voltat de penas y afanyes. La vinya, qu' en cert temps era una font may estroncada, avuy se me l' han menjada l' oidium y la filoxera. Apenas faig gens de vi y l' poch que arribo a juntar com que ningú l' vol comprar jo me l' haig de consumir. Dels camps no n' puch treure res: l' un any lo riu me ls ofega, l' altre any es sech ó pedrega y tòm m' ho trobo malmés. —¿Ja has mirat de fer pregarías netejante la conciencia y enternint la Providencia a copia de lluminarias? —Si, pare, tot ho he probat: quan las plagas m' aixafavan, los pochos quartets que m' quedavan en cera me ls hi gastat. Pero tot contra mi s' posa: per més que hi fet y que hi dit, la Providencia ha seguit pedregant com si tal cosa. Además d' aixó, l' govern, mentres jo m' nava arruinant, m' ha estat sempre marejant ab lo séa pidolá etern.

Paga la contribució, paga l' dret municipal, paga l' impost del portal... ¡semblava una professo! Encara jo no pagava y l' recaudador surtia, a la porta ja sentia, lo recaudador qu' entrava. ¿No li sembla que aixó son massa cargass per un home? ¿qué me n' diu d' aquesta broma? ¿qué me n' diu, pare Ramón? —Ja ho veig que la cosa t' pinta malament, pero entretant los fills bé t' ajudarán... —¡Tots m' han entrat a la quinta! Cumplint ab la dura llei que venia a demanarlos, faltat de rals per salvarlos, han anat a servi al rey. ¡Vegi si tindré l' cor agre, si m' faré tips de ràbiar y si per forsa haig d' estar cansat, aburit y magre! —Pero bé; tú, en conclusió ¿qué sollicitas de mi? —Que m' digui com puch surtir de ma trista situació. Ja ho veu. No tinch fills ni dona y sempre ab la sort en guerra, ni puch explotar la terra ni sé l' qu' es un' hora bona. Vosté, qu' está fresch y gras y no té may filoxera, ¡ensenyim una manera de surtir d' aquest mal pas! —¿Estás decidit? —Si pare, diguim lo que tinch de fé —Donchs mira, per anar bé hi ha un medi. —¿Quin? —Feste frare.

C. GUMÁ.

Dintre de pochos días: PER QUÉ NO 'S CASAN LAS DONAS

Segona part de Per qué no s' casan los homes? PER C. GUMÁ Ilustrada ab dibuixos de M. MOLINÉ

S' avisa als corresponsals que desde ara queda oberta la llista de pedidos.

DESDE MARSELLA

2 Agost 1894.

No s' alarmin! Avants de publicarse, suposo que aquesta carta serà previament fumigada ab tota escrupulositat. Lo cual que poden llegirla sense temor al contagi. Arribat a Marsella—seguint las instruccions del director de LA CAMPANA, que vol tenir a aquest periódic ben informat—m' hi dedicat sense descansar un moment a buscá l' Cólera, y, ab tota modestia ho declaro, l' he trobat com qui diu desseguida. ¡Pobre Cólera!... A la Cannubiére ningú sabia donarmen noticia; al port, com si ls parlés de la lluna, pero al arribar als barris extrems, vá presentarse al davant expontáneament y de la manera mes afectuosa. Estava assentat al pedris d' un portal. Al principi va ferme llástima; pero al cap d' un rato encara va fermen mes. No s' poden imaginar una cosa mes lamentable y escaryolida. N' estich segur: si no s' cuida, tenim Cólera per poch temps. Vaig a donarlos un extracte de la conversa qu' ell y jo vam sostenir. —¿Es vosté efectivament lo Cólera? —Si senyor: jo mateix. ¿Per qué m' ho pregunta d' aquesta manera tan compassiva? —Per... per res. Es lo meu modo de preguntar. Pero, creguim, abriguis una mica: corra bastant ayrot, y ls constipats tenen devegadas tan funestas conseqüencias!... Conque... vosté ha vingut a Marsella. —Aixis ho sembla. —¿Qué porta gayres malas intencions? —¿Vol que li digui la veritat? Al arribar aquí, si que n' duya: pero als quatre díes de serhi, ja vaig acabar las agallas. En primer lloch, me trobo molt débil... —Per xó que m' ho semblava. Fa un posat y unas ullerotas... ¿Per qué no s' fa donar una mirada? —Es inútil: quan una cosa ha servit massa, l' ns la deteriora y acaba per convertirse en un trasto inofensiu. ¿Que s' pensa que n' hi fet poca de feyna en aquest mon? —¿Feyna ó... —Bé: qui diu feyna, diu morts. Hi tingut tongadas de molta salida. —Prou que ho sé. Ja hi tingut la satisfacció de llegir lasucas y ls romansos que parlan de las sevas hassanyas... —¡Oh!... Pero es lo que li deya: ara no estich d' humor. Per altra part hi ha una cosa: reparo que de mi ja ningú n' fa cas. Al presentarme a Marsella, m' creya que tothom s' esbalotaria y que celebrarian la meva arribada ab fogueras de sofre en las plassas publicas y fonts de sublimat corrossiu en los llochs acostumats... Ningú s' ha mogut ni ha semblat adonarse de la meva arribada. Ni més ni menos que si jo fós un quilis qual-sevol. —Pero a vosté ¿que li importa aixó? —¿Qué m' importa, diu? Jo, es cert, mato a la gent ab la

meva alenada: pero en cambi, la gent me mata a mi ab la sé va indiferencia. ¿Qué s' pensa qu' es poch mortificant y ridícul aixó de que un hom fassi gasto trasladante a una població ab lo propósit de sembrar lo pánich, y s' trobi ab que la gent ni menos se l' escucha?

—¿Y a Marsella li ha passat aixis? —Si senyor: aquests diables de marsellesos semblan barcelonins: tot s' ho prenen a la fresca. Hi rodat per tot arreu, m' hi exhibit en tots los sitis públichs... y res. Ni l' mes insignificant saludo: la gent passa pel meu costat ab una tranquilitat olimpica, y hasta alguns entre dents sembla que m' diguin: Deu t' ampari. —De manera que aquí... —No sols no espero ferhi carrera, sino que temo que hauré de retirarme ab perduas. —Y donchs, si ha de tocá l' dos de Marsella, ¿ahónt anirá? —Ho ignoro... ¡Si jo sapigués una població ben bruta y abandonada, com ara... com ara... —¿Com ara Barcelona? —¡Fugí! ¡Vaya quins uns! ¡Deu me n' reguard d' acostarm' hi!... Hi he anat dos ó tres anys seguits; hi estat tota la temporada d' istiu... y ningú m' ha mirat la cara. —Donchs lo govern d' Espanya adopta grans precaucions y ha nomenat gran número de comisionats, perque ab gran prestesa... —Si: perque ab gran prestesa no fassin re, y ab gran facilitat cobrin grans sous. —Vol dir, donchs... —Que ja poden viure tranquils ó morirse d' un' altra cosa, perque lo qu' es del Cólera, me sembla que no n' hi ha de fets.— Y, no habiendo más asuntos que discutir, vam aixecar la sessió y donar fi a la conversa. Ara ja ho saben. Si algú ls parla del Cólera, ríguinsen... y vevin a comprar un meló.

FANTÁSTICH.

o pobre rey de Corea está ben fresch. Xinos per un costat, japonesos per l' altre; russos per la dreta, inglesos per l' esquerra, tots ab lo gatillo alsat y la bayoneta calada... y ell ¡infelís! en mitj de la gresca.

¿No es veritat que n' hi ha per costiparse? Ja veurán com dintre de poch el rey de Corea acabarà per convertirse en rey de Corista. ¡Els estornuts han de matarlo!

Ara resulta qu' en Jaumet va venir a Espanya per fer la pols al seu papá.

Entregat aquest en brassos del amor, y no fent més que disfrutar las delicias de la lluna de mel, fins al extrém de passar tot lo dia y tota la nit llepantse'n els bigotis, en Jaumet, que pensa ab el porvenir, ha volgut coneeixer personalmente a tots los carlins de grapa y a tots els capellans trabucaires que algún dia poden ajudarlo.

Lo noy té grans aspiracions, y ab lo que fa demostra ser un Borbón de rassa.

Anar los fills contra ls pares y armar grans renyinas de familia, es qualitat histórica, propia de aquesta familia que aspira sempre a governar, sent aixis que alguns dels seus individuos, en lloch d' empunyar las riendas com pretenen, mereixerian tastar las xurriacas.

Ja que no va poder concedir a Alemania la gran gana del tractat, la Gaceta d' esquitillentas publica una llei concedint a aquells tragóns de xucrut y de cervesa las ventatjas de Suissa, Suecia y Noruega.

Alemania, a cambi de aquest benefici, no ns dona res enterament.

Es a dir, si: potsé ns donar una cosa. ¿No saben que ns donará? Vaig a dirlos ho clá y net. Lo únich que pot donarnos... Expressions per en Moret.

Los santons del Riff predicann la guerra contra Espanya.

Entre ls santons del Riff y l' santons madrilenyos, ja ls dich qu' estém ben guarnits.

Els uns predicann la guerra contra Espanya. Y ls altres la tenen declarada contra la butxaca dels contribuyents.

Segons sembla l' conflicte de Mindanao, resolt a tíros, vé tot de que aquells insulars son moros, y com a tals fanátichs de la séva religió é incapassos de convertirse.

Y nosaltres en lloch de deixarlos tranquils, practicant la llei de Mahoma, tenint tantas donas com vulguin y fent escarafalls a las butifarras y al lloillo, ls envihém frares que no s' cuidan més que de romprels las oracions.

Y de aquí qu'ells, en justa correspondència, fassan tot lo imaginable per *rompre 'l batisme* a las nostras tropas.

Aquí tenen explicada la causa de un conflicte que tants diners y tanta sancha ha de costar.

Y 'ls frares tan tranquils!
Está clar: a n'ells totes els ponen. Com mes soldats escabexin mes absoltas; y com mes absoltas, mes pistrinchs.

D. Práxedes, a Fitero, s'ha vestit de pollo. Sabatas de xarol; vesit de quadros; camisa de color, una gran corbata y un sombrero de palla molt petit y molt mono.
¿Qué dirá 'l seu enamorat Moret quan el vegi tant *revincolao*?

¡Bé pels saragossans!
Van ficarse al cap que 'l capitá general, que havia posat una tanca a uns terrenos públics, no havia de sortirse ab la seva, y *prediós!* que no se 'n ha sortit. Avuy la tanca es a terra, y 'l general Bargés ha presentat la dimissió.
Repeteixo:—*¡Retebián, chiquitos!*

La llástima es que aquests rasgos de energia po pular no tingan imitadors en algunas otras ciutats... a Barcelona, per exemple.

¿Las antigüas murallas de Barcelona, construhidas pel Concell de Cent, se las hauria menjadas el govern de Madrid, si a Barcelona hi hagués hagut energia? Donchs no sols 'l hisenda s'ha crúspit el terreno de las murallas, sino que avuy fins pretén que se li indemnis 'l qu' está destinat a via pública.

¿Y 'l antich palau real, qu'era 'l antich Palol del pa, no era de la ciutat? Donchs lo govern se 'l va pulir.

¿Y las Dressanas no van ser construhidas pel poble barceloní? Donchs el ram de guerra se las vendrá, com si siguessin cosa seva.

Y tot porque som mansos: y tot porque mentres Aragó es la terra de la jota, Catalunya no sab ser la terra de la K.

Quan diguessin vull aixó,
ó alló, ó lo de mes enllá,
Catalunya alsantse en massa,
hauria de dirlos:—*¡Ca!*

Se diu que si 'ls saragossans han triunfat en la qüestió que tenian entaulada ab lo general Bargés, se deu a qu' en Sagasta es a pendre banys, y, en aquesta situació ho sacrifica tot a la propia tranquilat.

Crech qu' en aquesta y en totes las situaciones ima-

ginables, D. Práxedes fa lo mateix: quan algú li ronca, s'aplana.

En Sagasta vol fer anys,
y per xó 's mostra tan moll,
qu' ell ab banys ó sense banys
está sempre ab 'l aygua al coll.

L' Aguilera projecta gastar uns quants milions, manant construhir un edifici destinat a Congrés y Senat, y ademés un Hospici y un Hospital.

No podrá dirse que D. Albert no sigui previsor. Pels que governan un palacio y pels governats un parell de Assilos.

Fará alló de 'n Juan de Robres, aquell célebre fulano del epigrama

«que hizo este santo hospital
más antes hizo los pobres.»

En virtud de una real ordre publicada en la *Gaceta*, las poesías de Grilo, impresas a Fransa, haurán pogut entrar a Espanya sense pagar drets.

En Grilo es un versificador cortesá, adulador de todas las grandezas; pero com a poeta fluix, ayguait, manso en tota la extensió de la paraula.

Apart de 'l injuria que s' infereix a la industria tipográfica nacional, la Real ordre eximint de pagar dret a aquesta publicació, té sols un justificatiu.

Y es que las poestas de Grilo, literariament consideradas, no valen de bon tros las pocas pessetas que haurian hagut de fer efectivas al passar per 'l Aduana.

A LO INSERTAT EN LO ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Ca-ro-li-na.*
- 2.ª TRENCA-CLOSCAS.—*La monja enterrada en vida.*
- 3.ª ROMBO.—

A
L L U S
L L O R E T
A U R E L I A
S E L L A
T I A
A

- 4.ª GEROGLIFICH.—*Per casar los cacahúts.*

Han endevinat las 4 solucions los ciutadans J. Tous y P., Un paperer de la Riba, Un cusí germá de M. Campos, Aprent de ca 'l Ollé (Reus) y Pere Buldo; n' han endevinadas 3; B. de Mena, Un Banyista y Jaume Casals 2. H. V. Maurell y 1 no més Cándido Ramón.

XARADA

Es animal ben segú
hu
Dius quan vols ser obsequiós
dos;
Una usada vocal es
tres;
Negació es en terra y mar
quart.
Y si tres-quarta indagar
t' empenyas la solució
te diré que ab tot aixó
hu-dos me has fet estranyar.

EMILIO SUNYÉ.

TRENCA-CLOSCAS

ELENA SOTO MUNS RELUENO
CASTRO DEL REY

Formar ab aquestas lletas lo titol de un drama castellá

F. M. GIOR.

GEROGLIFICH

D D D D
D Pa, carn, D
D llet, ous. D
D D D D

MR. EUGÓN.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans Joanet Coral, C. Ramón, J. Carbonell, Fill de Vicari, H. V. Maurell, E. Tomás F., J. Tous y P., Salvador Truyols, B. V. y G., Emilio Prats, Un d' Arbeca, Joseph Sánchez, Felip Solé, Joanet Cagal, Antonet del Vi, J. Sabater, Quimet T., Pepet del Trarvia, Casé Pedrés, Maquinista, Inoreg, Martí Betrin, Pere del Prat, J. S. Cervell de Cocodrilo, A. Mayol, Un Mort, Cervell de Mosquit, y Sacalbó:—*Lo qu' envian aquesta semana no fa per casa.*

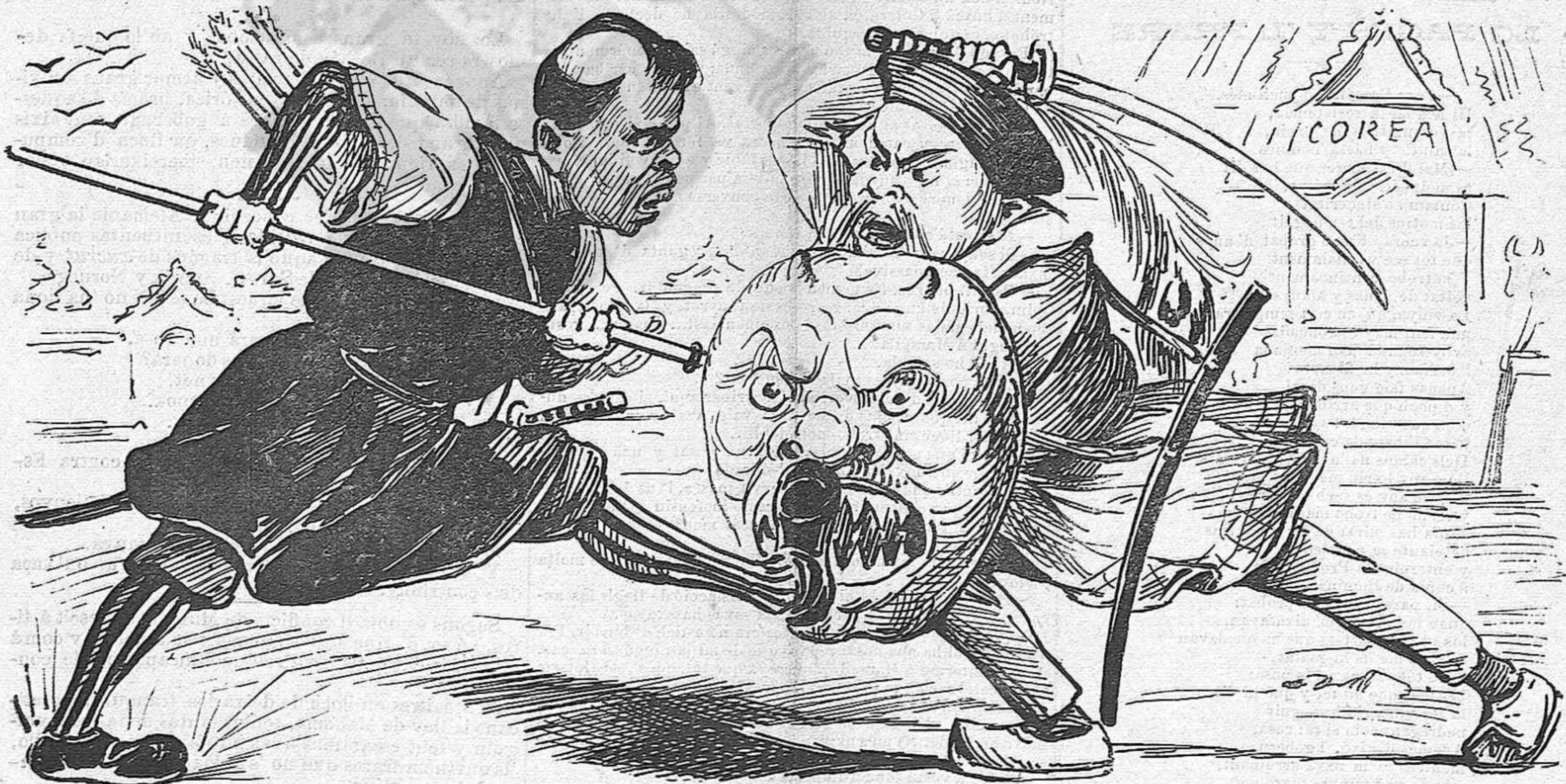
Ciutadans Ermitá del Tibi-Dabo, M. ntequilla, Marimón Palasao, B. Rujaca, J. M. Palau, Martinet, F. de la Rosa, J. R. (Peus de gegant), Dos baixos infantils, Un nebot de Muley Arazi, P. Prats Vila, J. M. Clivillé, P. Llaso, A. Martí, M. Jaro P., Sanch de Cargol, F. M. G. or y Joseph Salvat:—*Insertarem alguna cosa de lo que 'ns envian.*

Ciudadá J. C. de L.: Va bastant bé.—Julá: Es flu x y té escassa novetat.—A. C. Barbastro: La cosa podí dar lugar a un procedimient judicial. ¿Quiere Vd. asumir la responsabilidad? Acredite su personalidad y adelante.—Rostoll: Va be sobre tot el quiento.—P. R. Es fluix.—Francisco Comas: En efecto son erratas de caixa.—De lo de aquesta semana aprovecharé alguna cosa.—F. Nogué: Ho tindré present.—A. de Moragas: Es fluix.—E. Vilaret: Molt té.—Japet de l' Orga: Rebudas las composicions: veurém de approfitarlas.—N. P. (Manresa): Gracias mil per las expresiones carinosas.—Pepet de Vilafranca: Las composicions marxán.—C. del Panadés: Ja varem parlarne la semana anterior.

LOPEZ, editor.—*Rambla del Mitj, 20.*

A. Lopez Robert, impresor.—*Asalto, 63.—BARCELONA*

LA GENT DE LA CARA GROGA

Si no surt algú que miri
d' arreglar las sévas grescas

aquest any hi haurá castanyas
japonesas y xinescas.

